

ARTIK HİÇBİR ŞEY ESKİSİ GİBİ DEĞİL Mİ?

SEMİH HİÇYILMAZ Gazeteci- Yazar

2001 yılından hatırlarda en çok kalacak olanlardan biri de ilginç isimleriyle ardarda düzenlenen operasyonlardı belki de.

Beyaz Benzin, Beyaz Şahin, Balina, Paraşüt, Kasırga, Kartal, Beyaz Enerji, Birinci Perde, Buffalo, Akrep, Beyaz Önlük, Vurgun, Örümcek Ağı Operasyonları ilk elden ismi aklımıza gelenler. Bilimum mahlukat adlarıyla da kodlandırılan bu operasyonları duyunca kendimizi müthiş bir macera ve casusluk filmi festivalinde sanıyorduk sanki.

Operasyonlar ballandıra ballandıra televizyonlarda ve gazetelerde sergileniyor, ardarda baskınlar düzenleniyor, binlerce isim ve belge bolluğu ortada geziniyordu. Bu kadar belge, bilgi ve suç ilişkisi karşısında gören de hortumcuların sonunun geldiğini zannediyordu. Her operasyondaki ilişkiler bir yerlere uzanıyordu elbette. Bugün sayıları 30 bin olarak açıklanan dolar milyonerlerinin hemen tamamının bu ilişkiler içerisinde müstesna bir yeri vardı mutlaka. Temiz toplum, şeffaflık, hortumcuların bitirilmesi, çağdaş bir ülkeye geçiş sık sık duyduğumuz laflardı, bu operasyonlarla birlikte 2001 yılı boyunca. Bütün bunlar bizlere başka bir dönemi, yakın geçmişi hatırlatmıyor değildi. Çok değil daha birkaç yıl önce Susurluk tartışmaları sırasında da benzer lafları bol bol duymuştuk. *'Artık*

hiçbir şey eskisi gibi olmayacak' dönemin temel sloganı idi.

Susurluk tartışmaları sırasında da çeteler, cinayet şebekeleri, karanlık ilişkiler, vurguncular, soyguncular gözler önüne serilmişti. Binlerce belge ve bilgi ortalığa saçılmıştı. *'Gittiği yere kadar gidecek'* lafı yetkililerin ağzından düşmüyordu. Kiralık ülkücü katiller, özel timciler, polis şefleri, milletvekilleri, bakanlar vs. bu karanlık suç ilişkilerinin tam ortasındaydı. Her sabah yeni bir belge, bilgi ortaya çıkıyordu. İzler takip edildiğinde devletin yukarılarına doğru giderek tırmanıyordu. Artık kimse 'münferit vaka' açıklamalarına inanmıyordu. Tam tersine emir-komuta ilişkisi içerisinde bir organizasyonla karşı karşıya olunduğu ortadaydı. Susurluk kazasının üzerinden çok değil, 5-6 yıl bile geçtikten sonra bunca iddiaya, itirafa, bilgiye ve belgeye rağmen ortada hiçbir şey kalmamıştı. Birkaç yıl hapse mahkum edilen 3-5 özel timci için bile haksızlık yapıldığı gerekçesiyle yoğun kampanyalar düzenleniyordu. Emekli generaller çıkıp *'Bu çocuklar herşeyi bilgimiz dahilinde yaptı'* diyebiliyordu. Değişen hiçbir şey yoktu. Binlerce cinayet halen faili meçhul idi. Tutuklanan özel timci *'Devlet için 97 cinayet işledim'* diyordu ama bir tanesini bile kimse sormuyordu. Güneydoğudaki savaşın kaçakçılarla elele tonlarca uyuşturucu kaçırılarak finanse edildiği resmi raporlara bile giriyordu ama bir gramının bile hesabı sorulmuyordu.

Değişen hiçbir şey yoktu derken işin özüne ilişkin değişen bir şey yoktu. İşleyişte bazı değişiklikler vardı elbette. Gerek Susurluk sonrası tartışmaları, gerekse 2001 yılı içerisinde bol bol düzenlenen operasyonun neye hizmet ettiğini, ne yapılmak istendiğini daha iyi anlayabilmek için biraz geriye dönüp, yazılan bir raporu anımsatmakta fayda var.

Psikolojik savaşın ya da modern adıyla kamu diplomasisinin yürütücü merkezlerinden Toplumla İlişkiler Başkanlığı'nın (TİB) yan kuruluşlarından Stratejik Araştırmalar Vakfı 1997 yılı başında Türkiye ve dünyayı değerlendiren bir rapor hazırlıyordu. Tam da ortaya çıkan Susurluk ilişkilerinden dolayı ortalığın çalkalandığı günlerde yayınlanan bu raporda yapılmak istenenler özetleniyordu. Şubat 1997 tarihli Türk Tarihi Dergisi'nde yayınlanan Türkiye Stratejik Araştırma ve Eğitim Merkezi'nin (TÜRKSAM) *'1997'nin Başında Dünya ve Türkiye'* başlıklı raporda şunlar söyleniyordu. Geçerken hatırlatmakta fayda var; TİB, MGK'ya bağlı olarak ve onun bilgisi dahilinde çalışan bir kuruluştur.

Raporda, uyuşturucu kaçakçılığının, karanlık ilişkilerden bahsedildikten sonra bütün bunların normal işleyiş olduğu, dünyanın her tarafında işlerin böyle yürüdüğü belirtiliyordu. Hatta Güneydoğu'da sürdürülen savaşın devlete maddi bir yük olmadığı, savaşın finansmanının uyuşturucu kaçakçılığının elde edilen para ile yapıldığı da anlatılıyordu:

'Yine aynı çevreler kuşkulananmaya, kara kara düşünmeye başladılar ki: bu savaş Türkiye'ye ağır bir ekonomik maliyet bindirmiş gibi gözükmesine rağmen, gerçekte, pek de öyle olmuyor. Ve özellikle son yıllarda Türkiye'de, PKK yürüttüğü mücadeleyi hangi yollarla finanse etmişse, onunla mücadeleyi benzer yollardan finanse ediyor. En azından bir taraftan giden dövizler bir başka taraftan geri geliyor. Yani PKK'nın Türkiye'deki işbirlikçilerinin yaydığı yüksek rakamlı faturalar aslında büyük ölçüde Türkiye'nin düşmanlarının cebinden

çıkıyor! Şimdi bu kuşku beyinlerine düşmüştür! Yıllarca PKK'nın uyuşturucu kaçakçılığına göz yuman, kara para aklamasına ses çıkartmayan, hatta şu veya bu yollardan destek veren çeşitli Batılı başkentlerde son sıralarda asızın Türkiye'ye yönelik 'kara para aklama' suçlamaları boşuna değildir.'

Ama bütün bu yasadışı işler ve ilişkiler normal ve sürdürülmesi gereken iş olarak sıralanırken bazı noktalarda yeniden yapılanmanın gereğinin altı çiziliyordu:

'Bu konuda Türkiye adına eksi hanesine kaydedilecek ve mutlaka en kısa zamanda düzeltilmesi gereken tek şey: hiç kuşkusuz, düşmana düşmanın silahıyla karşılık verirken bunu 'çeteler' aracılığıyla değil, devletin ilgili özel kurumları aracılığıyla yapmak ve kişisel çıkarlar ile ulusal çıkarları birbirine karıştıran, PKK ile mücadele paravanası ardında kendi kendilerine hizmet eden kişi ve çevrelere meydan vermemektir. 1996'da kamuoyunda bu bilinç yer etmiştir. Bu bilincin siyaset erbabına da yayılıp yayılmayacağı ve devletin, içinde yuvalanma fırsatı bulabilmiş çetelerden arınıp arınmayacağı 1997 yılında görülecektir.'

İşte yapılmak istenen ve yapılan tam da buydu. Devlet görevlerini devlet ciddiyeti içersinde yapanlarla işin içersine kişisel çıkar katanların ayırılması.

Uyuşturucu kaçakçılığı yapılmaz mıydı? Yapılırdı elbette. Adam öldürülmez miydi? Öldürülürdü elbette. Binlerce faili meçhulun adresi o kadar karanlık değildi. Susurluk tartışmalarında Meclis Araştırma komisyonu raporlarına giren ifadelerde bütün bunlar yazmıyor muydu? JİTEM'ciler ifadelerinde *'İstihbarat timleri akşamdan listeyi verirdi, operasyon timleri sabah infazı gerçekleştirirdi'* demiyor muydu?

Başbakanlık adına araştırma yapan Kutlu Savaş hazırladığı Susurluk Raporu'nda benzer şeylerin altını çizmiyor muydu? *'Dünyanın her yerinde bu tür organizasyonlar vardır. Ve bunlar gerekirse cinayet de işler. Ancak bu iş bir ciddiyet içersinde yapılmalıdır. Bizde işin cılkı çıkmış.'* denmiyor muydu 11 sayfası devlet sırrı gerekçesiyle yayınlanmayan bu raporda. Bu 11 sayfada nelerin olduğu da zaman içersinde gazetelerde yazıyordu. Azerbeycan'da girişilen darbe teşebbüsünden, Musa Anter'in öldürülmesine kadar bir dizi operasyon bu 11 sayfada yer alıyordu. Mehmet Ağar'ın *'Devlet için bin operasyon yaptık'* dediği operasyonların birkaçıydı herhalde bunlar.

Ama yine de Susurluk sonrası tartışmalarda, toplumun büyük bir kısmının da temiz toplum istekleriyle tepkilerini sergilemesiyle *'artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak'* sloganına inananlar çoğalır olmuştur. Kimi 'derin devletin' tasfiyesi diyordu, kimi *'artık soğuk savaş bitti, kontrgerillaya ihtiyaç kalmadı, birçok NATO ülkesinde zaten tasfiye edilmişti, sıra bize geldi'* diyordu, kimi de *'gelişmiş batı ülkelerinde olduğu gibi bizde de hukukun üstünlüğü galip geliyor, yasadışı örgütlenmeler ortadan kaldırılıyor'* diyordu.

Ama gerek Başbakanlık Susurluk Raporu'nda gerek hapse giren Korkut Eken ve özel timciler için yapılan tartışmalarda bunun böyle olmadığı yetkili ağızlar tarafından itiraf da ediliyordu. Susurluk Raporunda cinayet şebekeleri *kastedilerek 'dünyanın her ülkesinde böyle organizasyonlar kurulur, bundan sonra da kurulacaktır, devlet bu tür adamlara ihtiyaç duyar, duyacaktır da'* deniliyordu. Korkut Eken tartışmaları sırasında ise birçok devlet yetkilisi, emekli general ve bunların sözcüsü konumundaki köşe yazarı *'yapmayın, etmeyin, bunları içeri atmayın, benzer operasyonlara gene ihtiyaç olacak, o zaman adam bulmakta zorlanabiliriz'* diye açıklama yapıyordu.

Yani derin devletin tasfiyesi, hukukun üstünlüğü, şeffaf devlet lafları hikayeydi. Gelişmiş batı ülkeleri için de hikayeydi bütün bunlar. Bunun böyle olduğunu 11 Eylül sonrası ABD'de yapılan değişikliklerle bir kez daha görecektik. 'Terörle mücadele' gerekçesiyle ABD'de işkence yasallaştırılıyordu. Adalet bakanlığı yetkilileri gerekçe olarak *'teröristlerin kendiliğinden konuşmamlarını'* gösteriyordu. Yine terörle mücadele adı altında terörle bağlantılı olabileceğinden kuşku duyulan kişilere, devlet görevlilerine, örgüt temsilcilerine operasyon ve suikast yapma yetkisi yasallaşyordu ABD'de.

Bütün bunlar 'en gelişmiş batılı ülke' ABD'nin şimdiye kadar yaptıkları değil miydi zaten. Ama şimdiye kadar bunların adı 'örtülü operasyon' olarak geçiyordu ve çoğu zaman ilişki reddediliyordu. 11 Eylül sonrası ABD'nin ilan ettiği yeni konsept gereği bütün bunlar ve benzerleri 'yasal' hale getiriliyordu.

Türkiye'ye yeniden dönecek olursak, ABD'nin ilan ettiği yeni konseptin ilk ve en büyük destekçilerinden biri olmak şaşırtıcı değildi elbette. Zaten 'teröre karşı mücadele' konsepti gereği 'her yol ve yöntemin mübah' olması yıllardır savunulan ve uygulanan bir şey değil miydi? 11 Eylül tarihi bu süreç ve yöntemleri güçlendirici olmanın ötesinde anlam taşıyordu.

Derin devletin tasfiye edildiğini iddia edenlerin karşısına derin devlet yöntemleri dünya ölçeğinde yeniden çıkıyordu.

Bu arada Türkiye'de gözlerden kaçırılmaya çalışılan bir diğer önemli örnek de ortada duruyordu. Bu örnek Kriz Yönetim Merkezi adı verilen oluşum idi.

Kriz Yönetim Merkezi, MGK Genel Sekreterliğine bağlı olarak faaliyet gösteren bir kuruluş idi. 9 Ocak 1997'de Resmi Gazete'de yayımlanan yönetmenlikle, yasal hale gelen ve faaliyete geçen Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi Yönetmenliği'nde kriz hali oldukça geniş bir çerçevede tanımlanmakta. *'Halk hareketleri, grevler, terör, tabii afetler, diğerleri'* Kriz Yönetim Merkezi kurulmasına gerekçe sayılanlardan bazıları. Kriz Yönetim Merkezi'nin kuruluşu NATO'nun bağlı ülkeler için aldığı bir karara dayandırılmakta. *'Tüm NATO ülkelerinde var, bizde olmasının nesi yanlış'* denmekte. Kriz Yönetim Merkezi'nin kurulma öncesi hazırlık sürecinden geçtiği ve olumlu bir sonuca vardığı da yetkililer tarafından açıklanma. Bu hazırlık sürecindeki örnekler ise Ege Krizi, 1 Mayıs 1996 ve Gazi Olayları. 1 Mayıs 96 ve Gazi'de yaşanan katliamlar halen belleklerimizde. Şimdi çete oldukları gerekçesiyle hapiste olan özel timci polislerin Gazi Katliamı sırasında elde silah köşe başlarındaki resimleri gazetelerde yayınlanmıştı.

'Kriz' hallerinde tüm yetki yasal mercilerden alınıp, Kriz Yönetim Merkezi'ne devrediliyor ve bu yönetim tarzı süresiz ve denetimsiz olarak sürdürülebiliyor. Anayasal kurum ve kuruluşların yetkilerinin devri anlamına gelen bu yeni yönetim biçimi ve merkezine ilişkin İstanbul Barosu'nun açtığı Kriz Yönetim Merkezi Yönetmenliği'nin iptali davası ise Baro'nun taraf olmadığı gerekçesiyle reddedildi. 'Kriz' halinde yetkilerini devredecek kuruluşlar arasında başbakanlık bile yer almakta. Hukukun üstünlüğünden, yasalardan, şeffaf toplumdan bahsedene yalnızca bir örnek Kriz Yönetim Merkezi.

Yani Susurluk kazasının ardından başlayan tartışmalar, ortaya çıkan onca bilgi, belge, kanıt ve itirafa rağmen yasadışı oluşumlara ve yöntemlere dokunmayan bir süreç olarak sürüyordu. Yöntemleri tartışmaya bile gerek yoktu. Oluşumlarda ise kendi çıkarlarını devletin çıkarlarının önüne geçirenlere devlet ciddiyetinin nasıl olması gerektiği öğretiliyordu, o kadar.

Kontrgerilla tartışmalarının yoğunlaştığı günlerde bir generalin söylediği şu sözler yeteri kadar öğretici değil miydi: *'Bu tür oluşumlarda böyle çapulcularla iş yapılmaz. Gerekli görevi vereceğın unsur bir gün önce tarlasında traktör sürer, ertesi gün verilen görevi icra eder, diğer gün yine tarlasına traktörün başına döner.'* Yine ilginç isimli operasyonlara dönecek olursak, ekonomik alanda yaşananlar da Susurluk cephesinde yaşananlardan farklı bir sonuç çıkarmadı karşımıza.

Binbir gizemle açıklanan ve yürütölen onlarca operasyon sonucu elde avuçta yine bir şey yok. Bankasının içini boşaltanlar, devleti hortumlayanlar isim isim biliniyor ama gelinen noktada sonuç sıfır. Neredeyse Mehter Marşıyla başlatılan operasyonlarda yine bir dizi isim, belge, bilgi olmasına rağmen sistem tıkır tıkır yürüyor. Sanki müebbet yemiş gibi hapse gönderilenler bugün ellerini kollarını sallaya sallaya aramızda dolaşıyorlar. Tabii almaları gereken mesajı almış olarak.

Kasırga operasyonu yerini ilkbahar meltemine bırakmış durumda. Şahin, Kartal operasyonlarından civciv çıktı. Büyük tantanayla başlatılan operasyonlarla kara paranın, kaçakçının, soyguncunun üzerine gidildiği söyleniyordu. Ekonomi cephesinde de 'artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktı.' Ama bugün, gelinen noktada değişen bir şey yine yok. Yok çünkü sistemin işleyişi böyle. Bir yandan karaparaya karşı sürdürüldüğü iddia edilen operasyonlar öte yandan IMF onayıyla yurtdışındaki karaparanın Türkiye'ye sorgusuz sualsiz getirilmesi için çıkarılan yasalar. Yeraltıyla içiçe geçmiş mafya ekonomisi de diyebileceğimiz ekonomik çevrelere tanınan yasal düzenleme düzeyinde bir fırsat daha.

Bu tür yasal düzenlemelerin benzerlerini daha önce de görmüştük. Gerek 80 cuntası döneminde gerek Turgut Özal'ın başbakanlığı döneminde de karaparacılar el üstünde tutulmamış mıydı? Altın kaçakçıları ile işbirliği yapılmamış mıydı? Hayali ihracatçılar için özel yasalar düzenlenmemiş miydi? Bizzat Turgut Özal Davos'ta yeraltı dünyasının ünlüleriyle ekonomi zirvesi düzenlenmemiş miydi? Hayali ihracat ve kaçakçılık yapan birçok şirketin ortaklarının emekli generaller ve MİT mensupları olduğu ortaya çıkmamış mıydı?

Bugün bir kısmı bankacılık operasyonları sırasında hapse giren dolar milyonerlerinin geçmişine bakıldığında 15-20 sene önce kim bunların ismini duymuştu ki. Mantar gibi biten bu adamlar bu servetleri nasıl ve nereden elde etmişti. Ne kadar da hortumcu olsalar bir yerlerle işbirliği yapmadan bu hale gelmeleri mümkün müydü? Meclisteki partiler ve bunlardaki bazı kilit isimler etrafında dolaşan şaibelere bakınca sistem partilerinin hiçbirinin süttten çıkmış ak kaşık olmadığı anlaşılır.

Genel Başkanı Ecevit'in bir dürüstlük timsali olarak şişirildiği DSP'de Hüsamettin Özkan'ın kendisinin, kardeşinin ve kayınvalidesinin ilişkileri ve açıklanamayan serveti, ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz'ın kardeşi Turgut Yılmaz aracılığıyla uzanan ilişkileri, DYP Genel Başkanı Tansu Çiller'in eşi Özer Uçuran Çiller'in mahkemelere yansıyan şaibeleri, MHP'de Bakan Koray Aydın örneğinde görüldüğü gibi akrabalara kurdurulan şirketlere verilen devlet ihaleleri, SP ve AKP çevrelerinde Erbakan ve Tayyip Erdoğan'ın kaynağı

açıklanamayan kilolarca altınları.

Bunların hangisinin gerçekten yolsuzlukların üzerine gitme olanağı olabilir ki?

Zaman zaman düzenlenen operasyonların politik çıkar ve kaygılar için düzenlenen karşılıklı birer peşrevden ibaret olduğu ortaya çıkmadı mı? Büyük tantanalarla başlatılan operasyonlar birer birer sönmedi mi? Hatta önceleri DGM kapsamında olan bu tür çete suçları DGM kapsamından da çıkarıldı.

Son birkaç yıl içerisinde yürütülen bankacılık operasyonlarına göz atacak olursak aşağıda listesi olan büyük patronların bankalarına el konduğu ve büyük çoğunluğunun çeşitli suçlardan dolayı haklarında davalar açıldığını görürüz. Korkmaz Yiğit, Cavit Çağlar, Murat Demirel, Ali Balkaner, Hayyam Garipoğlu, Yavuz Zeytinoğlu, Selçuk Yaşar, Dinç Bilgin, Ceylan Ailesi, Halit Cingilioğlu, Erol Aksoy, Sürmeli Ailesi, Kamuran Çörtük, Mustafa Süzer, Halis Toprak, Mehmet Emin Karamehmet devletleştirilen bankaların sahipleridir. Bank Ekspres, İnterbank, Egebank, Yurtbank, Sümerbank, Esbank, Yaşarbank, Etibank, Bank Kapital, Demirbank, Ulusal Bank, İktisat Bankası, Sitebank, Bayındırbank, Kentbank, Toprakbank, Pamukbank, Türk Ticaret Bankası, Tarişbank, EGS Bank bu süreçte fona devredilen bankalar.

IMF talimatıyla yürütülen bankalar operasyonlarında önceleri zayıf bankaların sistemden temizlenmesi, finans sektörünün sağlaştırılması olarak açıklamalar yapıldı. Ancak gelinen noktada işin bu kadar basit açıklanamayacağı da görülmekte. El konulan bankaların sistem içerisinde önemli bir yere sahip olanlarının hemen el değiştirerek yabancı bankaların eline geçmesi yabancı sermayenin girişilen operasyondaki yerini anlatmaktadır. HSBC bankası bunun tipik örneğidir. Yine fonda bir sürü banka beklerken ilginç bir operasyonla el konulan Pamukbank'ın biran önce satılacağına açıklanması, alıcıların yabancı bankalar olması, el konmamış ve sistem içerisinde güçlü bir yere sahip birçok bankanın hisse senetlerinin blok olarak yabancı bankaların eline geçmiş olması gelecekteki gelişmelerin yönünü de göstermektedir. Yabancı sermaye işbirlikçileriyle işi götürme yerine bizzat işe el koyma dönemine geçmiştir.

Ülkenin yeraltı ve yerüstü kaynaklarının bir dizi yasal düzenleme yapılarak emperyalizme peşkeş çekilmesinin ardından gelinen nokta budur. Tahkim Yasası, Tütün Yasası, Şeker Yasası, Maden Yasası yalnızca birkaç örnektir. İş Yasalarında yapılan değişiklikler adeta yabancı sermayeye çıkarılan bir davetiyedir.

Şimdi yabancı sermaye bankacılık sektörüne de bizzat el koymak üzeredir. Bu gelişmelerin yeni krizler için gerekçe ve fırsat olacağını söylemek için ise falcı olmaya da gerek yoktur.

Gerek ekonomik gerek polisiye cephede yapılan sürüyle operasyonun ardından bugün baktığımızda ortada hiçbir şeyin olmadığını, kalmadığını görmekteyiz. Geniş çaplı ve ince bir organizasyonla yapılan bütün bu operasyonların sonucunda neredeyse herkes aklanmıştır. Birçok bankacı ve büyük patron hırpalanmıştır ama bunların hiçbiri devasa servetlerini kaybetmemiştir.

Yapılan operasyon sonucu verilmek istenen mesajlar verilmiş, gerekli çekidüzen sağlanmış ve bütün bunların sonucunda da tam anlamıyla bir temizlik gerçekleştirilmiştir. Temizlik dediysek ortadan kaldırma, cezalandırma anlamında değil tabii ki. Kara paranın yıkanarak sisteme sokulması örneği anlamında bir temizlik. Davalar açılmıştır, mahkemeler sürmüştür ama birer birer bütün davalar kapatılarak yıkama ve temizlik sağlanmıştır. Ders alması gerekenler gereken dersi almıştır elbette. Soygun, yağma, hortumlama, cinayet, rüşvet, gizli operasyonlar kapitalizmin olmazsa olmazlarıdır. Bütün bunlar sürecektir, ama bir devlet ciddiyeti içerisinde.